

Mgr. Joris Schröder

Geloven maakt anders

katholieke spiritualiteit vandaag

uitgeverij
Betsaida
's-Hertogenbosch

Inhoud

Vooraf: Itinerarium, een spirituele reisgids	11
Christelijk geloof	19
Gelukkig zijn	19
Echt leven	21
Geloven, bidden, dienen	23
Persoonlijk geloof	26
Waar blijft God?	28
Gebedsverhoring	31
Stilte	33
‘Blijf in Mij’	35
Christen, een erenaam	37
Vreugde	40
Verbondenheid met de katholieke Kerk	43
Drievoudig	43
Kerk: God nabij	44
Sacramenten	48
Eredienst	50
In één adem: heiligheid en heelheid	52
Geboden zijn bakens	54
Bidden voor priesters	57
Bezielde gedrevenheid: spiritualiteit	59
Maria, een missionaris	61
De Kerk garandeert vreugde	64

Het hele jaar door	67
Plaatsen van leven	67
Een dag met God	69
Getijdengebed	73
Rozenkrans	76
Heiligen bieden herkenning	78
Zout, licht	81
Geloofsdagboek	83
Acedia	85
Bidden als identificatie	88
Wezenlijke woorden	90
Iedere dag opnieuw	91
Licht uit licht	91
Verankering	93
Waakzaam zijn	95
Innerlijkheid	98
Eeuwig leven	100
Genade	102
Einddoel, eeuwig leven	105
Geloofwaardig	107
Therese leert ons sterven	109
Aanraking	111
In onze tijd	115
Heilsgeschiedenis	115
Spanning in de Kerk	117
Seculier en autonoom	119

Jouw leefregel	122
Priestercelibaat – gaat het kroonjuweel in de verkoop?	124
Liefde blijft	127
‘Soortgenoten’ gezocht	130
Godsgeschenk en ergernis	132
Zuivere intentie	134
De toekomst van de Kerk	137
Tot slot: Almachtige God	141
Personenregister	145

Vooraf

Itinerarium, een spirituele reisgids

Voor bijna alle mensen is het leven een zoektocht naar zin, naar de diepere betekenis van ons bestaan. Op die weg ontmoeten velen in West-Europa het christelijke geloof en de rijke traditie van de katholieke Kerk. Deze laatste blijft uitdagen, ook al is zij – juist zoals Jezus Christus zelf – dikwijls een ‘teken van tegenspraak.’ Die spanning wordt in de regel minder gevoeld zodra de invalshoek *spiritualiteit* wordt gekozen, zelfs wanneer – zoals in deze bundel – het katholieke christendom de focus is.

Spiritualiteit – decennia terug sprak men in sommige kringen veeleer van ‘geestelijk leven’ – wordt dikwijls gezien als ‘christendom op maat’, niet dogmatisch en met een sterk accent op de persoonlijke beleving. Vaak herken ik mij in de uitspraak van de Franse filosoof Simone Weil (1909-1943) – die alles goed overdacht maar zelf nooit tot de Kerk toetrad –

wanneer zij zegt: ‘Geduldig en hoopvol *wachten* is de basis van alle spiritualiteit’.

Ik herken me vooral in de woorden uit de Schrift: ‘Het geloof is de vaste grond van wat wij hopen. Laten wij ons daarom aansluiten bij die menigte geloofsgetuigen’ (Hebr 11,1 en 12,1), want ‘de *hoop* is de vaste grond van onze ziel’ (Hebr 6,19). Geloven en vooral hopen als uitdaging; dat is de weg van heiligheid die volgens romanschrijver Georges Bernanos (1888-1948), eigenlijk het enige echte avontuur is. Denkwijzen die kunnen inspireren en persoonlijke ervaringen die hoop wekken: daarover gaat het vaak in dit boekje.

Spiritualiteit

Heel in het algemeen mag men stellen dat spiritualiteit vaak drie krachtlijnen heeft.

1. *Ontmoeting*, wat betekent dat men geraakt is door iets of iemand. Het geloof uit onze jeugd, de schoonheid van de liturgie, het Bijbelse mensbeeld of een levende ervaring – een film, een heilige, een roman, een klooster – zetten ons zozeer aan het denken dat we een persoonlijke keuze maken voor een

geloofsweg en men soms zelfs kan spreken van een *bekering*.

2. *Ordering*, want terwijl verstand en wil veelal een grote rol spelen, heeft zo'n keuze gevolgen voor de praktijk van ons leven, oftewel een zekere planmatigheid: regelmatig de Bijbel lezen, wekelijks de Mis bezoeken, je door de christelijke moraal laten inspireren, zodat je hele bestaan bij deze spiritualiteit betrokken wordt.
3. *Omvorming*, een wezenlijke verandering van onze levenswijze, onze spirituele stijl, omdat ons bestaan door een doorleefde katholieke spiritualiteit als 'ervaring van genade' dieper verankerd wordt en een vernieuwd evenwicht zal vinden. *Het* geloof wordt dan steeds meer *mijn* geloof.

Reeds in 1969 formuleerde predikant Cees Aalders het als volgt: 'Overal waar de mens met bewuste bedoelingen en op min of meer methodische wijze bezig is zijn leven te doen beantwoorden aan een transcendente zingeving, is er sprake van spiritualiteit'. Deze misschien wat schoolse omschrijving acht ik nog steeds het overwegen waard.

Geloven maakt anders

Aan alle teksten die volgen ligt de overtuiging ten grondslag dat ons leven een zoektocht is en dat het christelijke geloof, in verbondenheid met de katholieke Kerk, daarbij een oriëntatie biedt welke beantwoordt aan een diep menselijk verlangen en daarom ook een wezenlijke bijdrage levert aan een harmonisch menselijk leven. Anna Terruwe (1911-2004) verwoordde dit in de vorige eeuw in haar zogenaamde 'bevestigingstheorie'; de priesters Henri Nouwen (1932-1996) en de Fransman Jacques Philippe (*1947) wijzen, soms met andere accenten, een vergelijkbare weg. Het gaat hierbij om een traditie van eeuwen die zichtbaar maakt wat een slogan verwoordt die zegt: 'geloven is gezond'. Je wordt daardoor een andere, in Bijbelse zin een nieuwe, en in psychische zin een harmonische mens. Het gaat daarbij steeds om *geluk* in de fundamentele zin van het woord.

'Het verlangen naar geluk is door God in het hart van de mens neergelegd.' Deze uitspraak komt, met kleine varianten, meerdere keren voor in de *Catechismus van de katholieke Kerk*, het grote geloofscompendium dat in 1992 verscheen en in nagenoeg alle talen toegankelijk is

(CKK 27, 1718, 1818). Dit lijvige boek, waarnaar regelmatig verwezen wordt, beschouw ik naast de Heilige Schrift als een essentiële levensbron, die ik graag voor een ruimer publiek toegankelijk wil maken. Ook andere auteurs, met wie ik in de loop der jaren vertrouwd ben geraakt, breng ik regelmatig voor het voetlicht, vanuit de overtuiging dat ze ons leven kunnen dragen, verdiepen en inspireren.

Vijf invalshoeken

Dit boekje draagt bouwstenen aan om op het terrein van christelijk geloof en katholieke spiritualiteit tot een samenhangende en verantwoorde keuze te komen vanuit vijf invalshoeken:

Waarom gaat het inhoudelijk bij christelijk geloof? Geloofsverantwoording of, met een oude term, apologetiek.

Wat is daarbij kenmerkend voor de verbondenheid vanuit de katholieke Kerk? Denkwijzen, tradities en actuele gebruiken van de Kerk dienen, om begrepen te worden, in een historische context te worden geplaatst.

Welke zijn de eventuele implicaties voor mijn geloofsbeleving door de dag heen? Aanbevelin-

gen voor katholieke spiritualiteit in het dagelijkse leven.

Het leven en sterven van Jezus – Kerstmis, Pasen, Pinksteren en Allerheiligen – drukken voor katholieken in belangrijke mate hun stempel op de tijd(sindeling) en beleving van onze levensjaren. Waarom en wat zijn de praktische gevolgen daarvan?

Christelijk denken, katholieke overtuiging en kerkelijke waardebeleving worden in West-Europa steeds meer marginaal. Wat zijn de implicaties daarvan en wat zijn suggesties om daar in onze sterk geseclariseerde samenleving op verantwoorde wijze mee om te gaan?

Al deze teksten zijn in de afgelopen jaren verschenen in de weekkrant *Katholiek Nieuwsblad*, waarin ik al decennialang regelmatig publiceer, deels onder het kopje dat ook de titel draagt van dit boek; enkele bijdragen werden aangepast. Mijn overtuiging is dat christelijk geloof en intensieve verbondenheid met de katholieke Kerk ons bestaan wezenlijk raken en, zoals net gezegd, een belangrijke bijdrage leveren aan een evenwichtig leven. Kortom, het gaat om bouwstenen uit de traditie en vanuit onze hedendaagse ervaring, ten dienste van een

coherent geloof en een gefundeerd menswaardig bestaan.